

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 70g/2016

privind excepția de neconstituționalitate a unor
prevederi din Codul de procedură penală al Republicii Moldova
(dispunerea și efectuarea măsurilor speciale de investigații)

CHIȘINĂU

8 iulie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA, *judcători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 14 iunie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 8 iulie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind interpretarea articolelor 124 și 125 din Constituție și verificarea constituționalității prevederilor articolelor 132¹ alin. (2) pct. 2), 132² alin. (1) pct. 1) lit. c) și pct. 2) lit. c), 132⁸, 135 și 301 alin. (2) din Codul de procedură penală, ridicată de avocatul Gheorghe Malic, în dosarul penal nr.1-190/16, aflat pe rolul Judecătoriei Strășeni.

2. Sesizarea a fost depusă la Curtea Constituțională la 14 iunie 2016 de către judecătorul Mihaela Grosu din cadrul Judecătoriei Strășeni, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 5 noiembrie 2015 a fost pornită urmărirea penală în privința lui M.G. fiind învinuit de faptul că, exercitând funcția de procuror, a săvârșit infracțiunea de corupere pasivă, prevăzută de articolul 324 alin. (3) lit. a) din Codul penal.

4. Prin încheierile definitive și irevocabile din 6 noiembrie 2015 și 18 noiembrie 2015, judecătorul de instrucție a confirmat legalitatea interceptării și înregistrării comunicărilor între martorul C.V. și inculpatul M.G. și a legalizat efectuarea măsurilor speciale de investigații.

5. Cauza penală de învinuire a lui M.G. a fost transmisă spre examinare Judecătorei Strășeni.

6. La 6 mai 2016, în cadrul ședinței de judecată, avocatul inculpatului a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 132¹ alin. (2) pct. 2), 132² alin. (1) pct. 1) lit. c) și pct. 2) lit. c), 132⁸, 135 și 301 alin. (2) din Codul de procedură penală. De asemenea, autorul excepției a solicitat interpretarea articolelor 124 și 125 din Constituție.

7. Prin încheierea din aceeași dată, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

9. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în M.O., 2013, nr. 248-251, art. 699) sunt următoarele:

Articolul 132¹

Dispozițiile generale privind activitatea specială de investigații

„[...]”

(2) Măsurile speciale de investigații se dispun și se efectuează dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

[...]”

2) există o bănuială rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, cu excepțiile stabilite de lege;

[...]”

Articolul 132²

Măsurile speciale de investigații

„(1) În vederea descoperirii și cercetării infracțiunilor se efectuează următoarele măsuri speciale de investigații:

1) cu autorizarea judecătorului de instrucție:

[...]

c) interceptarea și înregistrarea comunicărilor sau a imaginilor;

[...]

2) cu autorizarea procurorului:

[...]

c) controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite;

[...]”

Articolul 132⁸

Interceptarea și înregistrarea comunicărilor

„(1) Interceptarea și înregistrarea comunicărilor presupun folosirea unor mijloace tehnice prin intermediul cărora se poate afla conținutul unor convorbiri între două sau mai multe persoane, iar înregistrarea acestora presupune stocarea informațiilor obținute în urma interceptării pe un suport tehnic.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică în exclusivitate la cauzele penale care au ca obiect urmărirea penală sau judecarea persoanelor asupra cărora există date sau probe cu privire la săvârșirea infracțiunilor prevăzute în următoarele articole din Codul penal: art. 135–145, 150, 151, 158, 164–165¹, art. 166 alin. (2) și (3), art. 166¹, 167, art. 171 alin. (2) și (3), art. 172 alin. (2) și (3), art. 175, 175¹, art. 186 alin. (3)-(5), art. 187 alin. (3)-(5), art. 188, 189, art. 190 alin. (3)-(5), art. 191 alin. (2) lit. d) și alin. (3)-(5), art. 192¹ alin. (3), art. 201¹ alin. (3), art. 206, 207, 208¹, 208², art. 216 alin. (3), art. 217 alin. (3), art. 217¹ alin. (3) și (4), art. 217³ alin. (3), art. 217⁴ alin. (2) și (3), art. 219 alin. (2), art. 220 alin. (2) și (3), art. 224 alin. (3) și (4), art. 236, 237, art. 2411 alin. (2), art. 242¹-243, art. 244 alin. (2), art. 248 alin. (2)-(5), art. 259-261¹, 275, 278-279¹, art. 279² alin. (3) lit. b), art. 280, 282-286, 289-289³, art. 290 alin. (2), art. 292, 295-295², art. 303 alin. (3), art. 306-309, 318, 324-328, 333-335, art. 335¹ alin. (2), art. 337-340, 342-344, art. 352 alin. (3), art. 362, 362¹, art. 368 alin. (2), art. 370 alin. (2) și (3). Lista componentelor de infracțiuni este exhaustivă și poate fi modificată doar prin lege.

(3) Pot fi supuse interceptării și înregistrării comunicările bănuितului, învinuitului sau ale altor persoane, inclusiv ale celor a căror identitate nu a fost stabilită, despre care există date ce pot conduce rezonabil la concluzia că ele fie contribuie, în orice mod, la pregătirea, comiterea, favorizarea sau tănuirea infracțiunilor prevăzute la alin. (2), fie primesc sau transmit informații relevante și importante pentru cauza penală.

(4) Pot fi supuse interceptării și înregistrării comunicările victimei, părții vătămate, ale rudelor și ale membrilor familiei sale, precum și ale martorului, dacă există pericol iminent pentru viața, sănătatea sau pentru alte drepturi fundamentale ale acesteia, dacă este necesară prevenirea infracțiunii sau dacă există riscul evident al pierderii iremediabile sau al denaturării probelor. Interceptarea și înregistrarea comunicărilor în sensul prezentului alineat se dispune conform procedurii prevăzute la art. 132⁴ și doar cu acordul în scris

sau la cererea prealabilă în scris a persoanelor indicate în prezentul alineat. Măsura dispusă conform prezentului alineat urmează a fi încetată imediat după dispariția temeiului care a stat la baza autorizării acesteia sau la cererea expresă a persoanei în privința căreia a fost dispusă măsura.”

Articolul 135

Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite

„(1) Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite reprezintă supravegherea și documentarea înmânării sau predării de bani, servicii ori de alte valori materiale sau nemateriale către persoana care le pretinde, acceptă, extorcă sau de către persoana care le oferă, precum și către sau de către complicii acestora.

(2) Controlul transmiterii sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite poate fi efectuat doar de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne și ai Centrului Național Anticorupție.

(3) Acțiunile de transmitere sau primire sub control a banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite, deși cad formal sub incidența infracțiunii, în mod separat nu constituie infracțiune și se realizează doar în scop de identificare a intențiilor și de verificare a sesizării cu privire la săvârșirea infracțiunii care a început până la sau în afara implicării organelor indicate la alin. (2).

(4) Persoanele care realizează actul de transmitere sau primire a banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite nu poartă răspundere pentru acțiunile lor realizate sub controlul organelor abilitate.”

Articolul 301

Acțiunile de urmărire penală efectuate cu autorizarea judecătorului de instrucție

„[...]”

(2) Acțiunile de urmărire penală sub formă de percheziție, cercetare la fața locului în domiciliu și punerea bunurilor sub sechestru în urma percheziției pot fi efectuate, ca excepție, fără autorizarea judecătorului de instrucție, în baza ordonanței motivate a procurorului, în cazurile infracțiunilor flagrante, precum și în cazurile ce nu permit amânare. Judecătorul de instrucție trebuie să fie informat despre efectuarea acestor acțiuni de urmărire penală în termen de 24 de ore, iar în scop de control, i se prezintă materialele cauzei penale în care sunt argumentate acțiunile de urmărire penală efectuate. **În cazul în care sunt temeiuri suficiente, judecătorul de instrucție, prin încheiere motivată, declară acțiunea de urmărire penală legală sau, după caz, ilegală.”**

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că, ținând cont de modul de numire a procurorilor prevăzut de dispozițiile constituționale, se impune interpretarea dispozițiilor articolelor 124 și 125 din Constituție, în sensul dacă funcția de procuror din cadrul procuraturilor teritoriale poate fi considerată funcție de demnitate publică, deoarece în funcție de aceasta urmează a fi calificată fapta imputată inculpatului.

11. De asemenea, autorul excepției pretinde că prevederile art. 132¹ alin. (2) pct. 2), 132² alin. (1) pct. 1) lit. c) și pct. 2) lit. c), 132⁸, 135 și 301 alin. (2) din Codul de procedură penală nu corespund cerințelor de calitate și nu acordă gradul necesar de previzibilitate, inclusiv garanții contra abuzului, astfel fiind contrare articolelor 4, 20, 23 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de avocatul Gheorghe Malic în dosarul penal nr.1-190/16, pendinte la Judecătoria Strășeni, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, **ținând cont de principiul supremației acestuia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.**

16. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolelor 132¹ alin. (2) pct. 2), 132² alin. (1) pct. 1) lit. c) și pct. 2) lit. c), 132⁸, 135 și 301 alin. (2) din Codul de procedură penală.

17. Curtea menționează că autorul excepției, invocând încălcarea articolelor 4, 20, 23 și 54 din Constituție, a pretins, în esență, neclaritatea și imprevizibilitate legii.

18. Astfel, Curtea observă că normele contestate reglementează modul de dispunere și efectuare a unor măsuri speciale de investigații, precum interceptarea și înregistrarea comunicărilor și a imaginilor și controlul transmiției sau primirii banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite, iar dispozițiile articolului 301 alin. (2) din Codul de procedură penală prevăd situațiile în care unele acțiuni de urmărire penală pot fi efectuate, ca excepție, fără autorizarea judecătorului de instrucție, în baza ordonanței motivate a procurorului, cu informarea ulterioară în termen de 24 de ore a judecătorului de instrucție .

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea menționează că, potrivit art. 1 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigații, activitatea specială de investigații reprezintă o procedură cu caracter secret și/sau public, efectuată de autoritățile competente, cu sau fără utilizarea echipamentelor tehnice speciale, în scopul culegerii de informații necesare pentru prevenirea și combaterea criminalității, asigurarea securității statului, ordinii publice, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, descoperirea și cercetarea infracțiunilor.

20. Interceptările și înregistrările audio sau video fac parte din tehnicile speciale de investigații în justiția penală, acestea fiind metode de investigații recunoscute la nivel european, care au constituit, de altfel, obiectul unei Recomandări a Comitetului de Miniștri nr. 10 (2005) privind tehnicile speciale de anchetă în legătură cu infracțiuni grave, inclusiv acte de terorism.

21. Curtea relevă că dispozițiile art. 18 din Legea nr. 59 din 29 martie 2012 prevăd că măsurile speciale de investigații, și anume interceptarea și înregistrarea comunicărilor și imaginilor și controlul transmiției banilor sau a altor valori materiale extorcate, se efectuează **numai în cadrul unui proces penal**, conform Codului de procedură penală. **Acest fapt denotă că persoana supusă acestor măsuri speciale de investigații beneficiază de toate garanțiile unui proces echitabil.**

22. Astfel, Curtea constată că în conformitate cu prevederile art. 132⁵ din Codul de procedură penală, la încetarea măsurii speciale de investigații, în cazul în care constată că măsura s-a efectuat cu încălcarea vădită a drepturilor și libertăților omului, procurorul sau judecătorul de instrucție **este obligat să declare nul procesul-verbal și să dispună nimicirea imediată** a purtătorului material de informații.

23. În același timp, Curtea observă că art. 135 alin. (3) din Codul de procedură penală specifică în mod expres că acțiunile de

transmitere sau primire sub control a banilor, serviciilor ori a altor valori materiale sau nemateriale pretinse, acceptate, extorcate sau oferite, deși cad formal sub incidența infracțiunii, **în mod separat nu constituie infracțiune.**

24. De asemenea, în conformitate cu art. 132¹¹ din Codul de procedură penală, mijloacele de probă referitoare la interceptarea și înregistrarea comunicărilor sau înregistrărilor de imagini pot fi supuse expertizei tehnice la cererea procurorului, a părților interesate sau din oficiu de către instanța de judecată. Astfel, legislația procedurală penală în vigoare asigură controlul judiciar și în acest domeniu, judecătorul având obligația să examineze valabilitatea acestor mijloace de probă sub toate aspectele legalității și temeinicia autorizării și efectuării măsurilor respective.

25. Mai mult, Curtea subliniază că este obligația instanțelor de judecată de a decide asupra admisibilității sau inadmisibilității tuturor probelor administrate în cadrul urmăririi penale, care urmează a fi dezbătute în contradictoriu de către părți în cadrul unei audieri publice.

26. Așadar, dispozițiile articolelor 132¹ alin. (2) pct. 2), 132² alin. (1) pct. 1) lit. c) și pct. 2) lit. c), 132⁸, 135 din Codul de procedură penală reglementează în detaliu condițiile în care se dispun și se efectuează măsurile speciale de investigații, **cu suficiente garanții procesuale**, iar eventuala nerespectare a acestor reglementări nu constituie o problemă de constituționalitate, ci una de aplicare.

27. În acest sens Curtea menționează că verificarea respectării normelor procesual penale este atribuția exclusivă a instanțelor judecătorești, acestea fiind și singurele în măsură să aprecieze *in concreto* efectele aplicării normei la situația de fapt dedusă instanței în fiecare caz în parte.

28. Prin urmare, având în vedere că excepția de neconstituționalitate abordează situații de fapt, și anume de aplicabilitate a normelor contestate, Curtea reține că este de competența instanței de judecată de a stabili dacă sunt respectate dispozițiile legale privind dispunerea și efectuarea măsurilor speciale de investigație. Or, Curtea nu este competentă a analiza aplicarea unei dispoziții legale într-o situație concretă.

29. În partea ce ține de neconstituționalitatea prevederilor articolului 301 alin. (2), și anume că: „În cazul în care sunt temeuri suficiente, judecătorul de instrucție, prin încheiere motivată, declară acțiunea de urmărire penală legală sau, după caz, ilegală”, Curtea observă că acestea au fost invocate cu titlu abstract, deoarece din circumstanțele cauzei nu rezultă aplicabilitatea directă a acestor prevederi speței în cauză.

30. De altfel, potrivit articolului 305 alin. (8) din Codul de procedură penală, încheierea judecătorului de instrucție adoptată ca

urmare a demersurilor referitoare la efectuarea acțiunilor de urmărire penală sau măsurilor speciale de investigații poate fi contestată cu recurs la curtea de apel.

31. Referitor la interpretarea articolelor 124 și 125 din Constituție, Curtea menționează că, potrivit Hotărârii nr.2 din 9 februarie 2016, excepția de neconstituționalitate reprezintă o acțiune procesuală de apărare, prin care Curtea constituțională este sesizată asupra neconcordanței cu prevederile Constituției a unor dispoziții legale aplicabile în cauze deduse instanței de judecată. Astfel, Curtea raportează norma legală incidentă într-o cauză particulară la Legea Fundamentală, ținând cont de practica de aplicare a acestei norme. Or, în speță prevederile constituționale nu urmează a fi aplicate.

32. Totodată, Curtea observă că anexa la Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, conține, în mod expres, lista funcțiilor de demnitate publică.

33. Ținând cont de argumentele menționate, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate este nefondată, motiv pentru care urmează a fi respinsă.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 132¹ alin. (2) pct. 2), 132² alin. (1) pct. 1) lit. c) și pct. 2) lit. c), 132⁸, 135 și 301 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003, ridicată de avocatul Gheorghe Malic, în dosarul penal nr.1-190/16, pendinte la Judecătoria Strășeni.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

*Chișinău, 8 iulie 2016
DCC nr.39
Dosarul nr. 70g/2016*